

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ**

ҚАРАҒАНДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

БЕКІТЕМІН
Ғылыми кеңес төрағасы,
ҚарМТУ ректоры
Ғазалиев А.М.

« ____ » 2014 ж.

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)**

КҚТ 2201 - Кәсіби қазақ тілі пәні бойынша

КҚТ 12 Кәсіби қазақ тілі модулі

5В100200 - АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК ЖҮЙЕЛЕРІ МАМАНДЫҒЫНЫҢ
СТУДЕНТТЕРІ ҮШІН

Ақпараттық технологиялар факультеті

Қазақ тілі және мәдениеті кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасын (syllabus) әзірлеген:
п.ғ.к., аға оқытушы Шабденова Құралай Жанжоловна, аға оқытушы Хасен
Мұрат Әбдірахманұлы

«Қазақ тілі және мәдениеті» кафедрасының мәжілісінде талқыланды

« ____ » _____ 2014 ж. № ____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ « ____ » _____ 2014 ж.

(қолы)

Жол - көлік факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

« ____ » _____ 2014 ж. № ____ хаттама

Төраға _____ « ____ » _____ 2014 ж.

«Ақпараттық технологиялар және қауіпсіздік» кафедрасымен келісілді

Кафедра меңгерушісі _____ « ____ » _____ 2014 ж.

Оқытушы туралы мәліметтер және байланыс ақпарат
п.ғ.к., аға оқытушы Шабденова Құралай Жанжоловна
аға оқытушы Хасен Мұрат Әбдірахманұлы

Қазақ тілі және мәдениеті кафедрасы ҚарМТУ І корпусында (Б.Бульвары, 56) орналасқан, 329 ауд., байланыс телефоны 56-95-06.

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредиттер саны		Сабақтардың түрі					СӨЖ сағат тар саны	Жалпы сағат тар саны	Бақылау түрі
			Қосылған сағаттар саны			ОСӨЖ сағат тарының саны	Барлық сағат тар саны			
			Лекциялар	Практикалық сабақтар	Зертханалық сабақтар					
3	2	30	-	30	-	30	60	30	90	Емтихан

Пәннің сипаттамасы

Қазақ тілі пәні жалпы пәндердің циклына кіреді.

Кәсіби қазақ тілі пәнін үйретуде студенттердің тілді орта мектепте және жоғары оқу орнында оқып үйренгені, тілдік жүйе жайлы түсініктерінің қалыптасқаны ескеріліп, оны әрі қарай толықтыруды қолға алу, осыған орай мәтіндер әр бағытқа арнайы дайындалып, әр сала бойынша лексиканы, кәсіби терминді меңгерту болып табылады. Бакалавр бөлімінде студент мемлекеттік тілді өз мамандығы аясында қолдана алатындай білім дәрежесіне жетуі керек. Мемлекеттік тілді қарым – қатынас құралы ретінде меңгере отырып, оның әлеуметтік қыры мен ішкі мазмұнын – мағынасын қатар игеру, мамандығына қатысты кәсіби терминологияны меңгеру, қазақ тілі - Қазақстан Республикасының Мемлекеттік тілі, мәдени-рухани өмірінің ұйытқысы екендігін білдіру арқылы коммуникативтік құзыреті жоғары дәрежеде дамыған тілдік тұлға қалыптастыру.

Арнайы берілген кәсіби бағыттағы материалдарды қажеттілігіне қарай пайдалана алуы, атап айтқанда, қазақ тілінің фонетикасын, лексикасын, морфологиясын, синтаксисін меңгертумен қатар студенттерді ауызша сөйлеуге, ойларын жеткізуге, аударма жасауға дағдыларын қалыптастыру болып табылады.

Пәннің мақсаты

Берілген пәнді зерделеудің мақсаты:

- Кәсіби білімін дамыту: әр түрлі ғылыми мәтіндерге оқулықтардағы мәтіндер мен дәрістерге мамандығына байланысты сұқбаттар мен монологтар құру, пікірін білдіруге пікірталас ұйымдастыруға дағдыландыру;

- ғылыми – кәсіби сөйлеуді дамыту: ғылыми-кәсіби сөйлеуде белсенді, жалпылама, көлемді біліктілігі мен дағдысын қалыптастыру;

- коммуникативтік: қазақ тілінде өз ойын еркін білуге дағдыландыру; мамандыққа байланысты мәтіндерден қажетті ақпаратты тауып, оны сипаттауға, талдауға үйрету. Мамандығына қатысты мәтінді оқу негізінде

ойлау логикасын дамыту;

- танымдық: мамандыққа сәйкес білімді игеруге тіл үйренушінің жалпы дүниетанымын кеңейту;

- тәрбиелік: тіл үйренушінің мемлекеттік тілге деген құрмет сезімін күшейту, қызығушылығын арттыру;

- жалпы қолданыстағы сөздер мен сөз тіркестерінің лексикалық минимумын кеңейту;

- грамматикалық формалар мен құрылымдарды сөйлеу процесінде дұрыс қолдану;

- белгілі мәтіндерді қайта өңдеу;

- тілдік қызметтің әр түрінде (сөйлеу, тыңдау, оқу, жазу) қиын емес прагматикалық мәтіндерді, әлеуметтік-тұрмыстық және кәсіби саладағы өзекті тақырыптардағы сұқбаттар мен монологтарды ауызша және жазбаша түрде өңдеу;

Пәннің міндеттері

Осы пәнді оқыту нәтижесінде студенттер:

түсінік алуы керек осы мамандықта қолданатын негізгі терминдер жайында;

білуі керек өз мамандығы саласында кәсіби терминдерді қолдануды; әр түрлі ғылыми мәтіндерге оқулықтардағы мәтіндер мен дәрістерге мамандығына байланысты сұқбаттар мен монологтар құруды, пікірін білдіруді, пікірталас ұйымдастыруды; ғылыми-кәсіби сөйлеуде белсенді, жалпылама, көлемді біліктілігі мен дағдысын қалыптастыруды, берілген сұрақтарға өзінде бар сөздік қорды пайдалана отырып, дұрыс жауап беруді;

істей алуы керек арнайы берілген кәсіби бағыттағы материалдарды қажеттілігіне қарай пайдалана алуы, атап айтқанда, қазақ тілінің фонетикасын, лексикасын, морфологиясын, синтаксисін меңгерумен қатар ауызша сөйлеуге, ойларын жеткізуде, аударма жасауда; мамандыққа байланысты мәтіндерден қажетті ақпаратты тауып, оны сипаттауда, талдауда; белгілі мәтіндерді қайта өңдеуде; мәтінінің тілдік және стилистикалық ерекшелігін тануда сөйлеу әрекеттері түрлерін дұрыс пайдалануда;

практикалық машықтануы керек кәсібіне қатысты терминдерді қолдануда – объективтік шындықтың тілдік бейнеленген формасын (мағына, мазмұн), концептуалды жүйесін (семантикалық құрылымдар – терминдер, терминдік бірліктер, кәсіби атаулар т.с.с.) мамандығына қатысты кәсіби терминологияны меңгеру мен қатар ғылыми-кәсіби сөйлеуде белсенді, жалпылама, көлемді біліктілігі мен дағдысын қалыптастыруға және қазақ тілі грамматикасының ерекшеліктерін орыс тілі грамматикасымен салыстыра отырып, мәтіндерді түсініп, мәнерлеп оқу, тыңдай білу қабілеттерін жетілдіру, сөйлеу тілін меңгеру, сауатты жазуға үйрену, шығарма жазуға жаттықтырылу, шығармалардың мазмұнын дұрыс айтып беру туралы практикалық дағдыларына иеленуі керек.

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет:

Пән	Бөлімдердің (тақырыптардың) атауы
1 Қазақ тілі	Грамматикалық формалар мен құрылымдарды сөйлеу процесінде дұрыс қолдану

Постреквизиттер

Кәсіби қазақ тілі пәнін оқу кезінде алынған білімдері арнайы базалық және профилдік пәндерді меңгеру кезінде пайдаланылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлімнің (тақырыптың) атауы	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, с.				
	Дәрістер	Практикалық	Зертханалық сабақтар	ОСӨЖ	СӨЖ
1	2	3	4	5	6
I семестр					
1 тақырып. Тілдің негізгі конструкциялары. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.		2		2	2
2 тақырып. Қазақ тіліндегі кәсіби терминология. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.		2		2	2
3 тақырып. Ақпараттың сандық бағасы. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.		2		2	2
4 тақырып. Энтропия және артықтық. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.		2		2	2
5 тақырып. Арнаның өткізу қабілеттігі және ақпаратты тарату жылдамдығы. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.		2		2	2
6 тақырып. Ақпаратты қысу. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.		2		2	2
7 тақырып. Аралық тест.		2		2	2
8 тақырып. Оңтайлы кодалау. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.		2		2	2

9 тақырып. Бөгеуілдерге орнықты кодалау.Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.		2		2	2
10 тақырып. Сызықтық топтық кодалау.Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.		2		2	2
11 тақырып. Циклдік кодалар. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.		2		2	2
12 тақырып. Ақпараттық жүйелерді сипаттаудың мөлшерлік (сандық) әдістері. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.		2		2	2
13 тақырып. Басқару операторлары. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.		2		2	2
14 тақырып. Аралық тест.		2		2	2
15 тақырып. Қайталау. Қорытынды. Емтиханға дайындық.		2		2	2
БАРЛЫҒЫ:		30		30	30

Практикалық (семинарлық) сабақтардың тізімі

3 семестр

- 1.Тілдің негізгі конструкциялары. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары
- 2.Қазақ тіліндегі кәсіби терминология.Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.
- 3.Ақпараттың сандық бағасы. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.
4. Энтропия және артықтық. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.
- 5.Арнаның өткізу қабілеттігі және ақпартты тарату жылдамдығы. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.
- 6.Ақпаратты қысу. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.
- 7.Аралық тест.
- 8.Оңтайлы кодалау. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.

9. Бөгеуілдерге орнықты кодалау. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.
10. Сызықтық топтық кодалау. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.
11. Циклдік кодалар. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.
12. Ақпараттық жүйелерді сипаттаудың мөлшерлік (сандық) әдістері. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.
13. Басқару операторлары. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары. Грамматика бойынша жаттығу жұмыстары.
14. Аралық тест.
15. Қайталау. Қорытынды. Емтиханға дайындық.

СӨЖ арналған бақылау жұмыстарының тақырыбы

3 семестр

1. Пәндік-тілдік материалдарды меңгеруді қалыптастыру негіздері.

2. Қазақ тіліндегі кәсіби терминология.

3. Ақпараттың құрылымдық өлшемі.

4. Ақпараттық жүйелерге негізгі талаптар.

5. Ақпарат мөлшері.

6. Ақпарат артықтығы.

7. Бақылау жұмысын орындау.

8. Сигналдарды бейнелеу формалары.

9. Сигналдарды цифрлық түрде бейнелеудің артықшылықтары.

10. Архиватор бағдарламалары.

11. Арифметикалық кодалау.

12. Матрицалық кодалау.

13. Бақылау жұмысын орындау

14. Грамматикалық тақырыптарды қайталауға арналған жаттығу жұмыстары.

Студенттер білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60%-ға дейін) мен қортынды аттестаттаудың (емтихан) (40%-ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100%-ға дейінгі мәнді құрайды.

Әріптік баға бойынша бағалау	Сандық бағалау эквиваленттері	Меңгерілген білімдердің проценттік мәні	Дәстүрлі жүйе бойынша баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	

C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз

А» (өте жақсы) деген баға, студент семестр барысында пәннің барлық бағдарламалық сұрақтары бойынша өте жақсы білім көрсеткен, сонымен қатар, өздік жұмыс тақырыптары бойынша жиі аралық білімін тапсырған, оқылатын пән бойынша негізгі бағдарлама бойынша теориялық және қолданбалы сұрақтарды оқуда дербестік көрсете білген жағдайда қойылады.

«А-» (өте жақсы) деген баға негізгі заңдар мен процестерді, ұғымдарды, пәннің теориялық сұрақтарын жалпылауға қабілетін өте жақсы меңгеруін, аудиториялық және дербес жұмыс бойынша аралық тапсырмалардың жиі тапсырылуын болжайды.

«В+» (жақсы) деген баға, студент пәннің сұрақтары бойынша жақсы және өте жақсы білімдер көрсеткен, семестрлік тапсырмаларды көбінесе «өте жақсы» және кейбіреулерін «жақсы» бағаларға тапсырған жағдайда қойылады.

«В» (жақсы) деген баға, студент, пәннің нақты тақырыбының негізгі мазмұнын ашатын сұрақтары бойынша жақсы және өте жақсы білімдер көрсеткен, семестрлік тапсырмаларды уақытында «өте жақсы» және «жақсы» бағаларға тапсырған жағдайда қойылады.

«В-» (жақсы) деген баға студентке, егер ол аудиториялық қалай болса, дәл солай СӨЖ тақырыптары бойынша пәннің теориялық және қолданбалы сұрақтарына жақсы бағытталады, бірақ семестрде аралық тапсырмаларды жиі тапсыратын және пән бойынша семестрлік тапсырмаларды қайта тапсыру мүмкіндігіне ие болған жағдайда қойылады.

«С+» (қанағаттанарлық) деген баға студентке, егер ол аудиториялық сабақтардың және СӨЖ барлық түрлері бойынша зейінділік сипаттағы сұрақтарға ие, пәннің жеке модульдарының мазмұнын аша білген, семестрлік тапсырмаларды «жақсы» және «қанағаттанарлық» бағаға тапсырған жағдайда қойылады.

«С» (қанағаттанарлық) деген баға студентке, егер ол аудиториялық сабақтардың және СӨЖ барлық түрлері бойынша зейінділік сипаттағы сұрақтарға ие, пәннің жеке модульдарының мазмұнын аша білген, семестрлік тапсырмаларды «қанағаттанарлық» бағаға тапсырған жағдайда қойылады.

«С-» (қанағаттанарлық) деген баға студентке, егер ол аудиториялық сабақтардың және СӨЖ барлық түрлері бойынша жалпы мағлұматтандырылған

және нақты тақырыптың шеңберінде ғана жеке заңдылықтар мен олардың ұғымын түсіндіре алатын жағдайда қойылатын.

«D+» (қанағаттанарлық) деген баға студентке, егер ол аудиториялық сабақтардың және СӨЖ барлық түрлері бойынша семестрлік тапсырмаларды уақытында тапсырмаған және нақты тақырыптың шеңберінде ғана жеке заңдылықтар мен олардың ұғымын түсіндіре алатын жағдайда қойылады.

«D-» (қанағаттанарлық) деген баға студентке, егер ол семестрлік тапсырмаларды уақытында тапсырмаған және аудиториялық сабақтар мен СӨЖ бойынша білімі төмен, сондай-ақ, сабақтар босатқан жағдайда қойылады.

«F» (қанағаттарлықсыз) деген баға студент, СӨЖ және сабақтардың түрлері бойынша теориялық және практикалық білімнің төмен деңгейіне де ие емес, сабақтарға жиі қатыспайтын және уақытында семестрлік тапсырмаларды тапсырмайтын жағдайда қойылады.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

«Аралық бақылау оқытудың 7-ші және 14-ші апталарында жүргізіледі және бақылаудың келесі түрлерінен шыға отырып, ұйымдастырылады:

Бақылау түрі	% -тік құрамы	Оқытудың академиялық кезеңі, апта															Барлығы, %
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Сабаққа қатысушылық	0,4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		6,0
Бақылау жұмысы	3,0							+								+	6,0
Аралық тест	3,0							+								+	6,0
Реферат	5															+	5,0
СӨЖ	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		15
Барлығы (аттестация бойынша)								30								30	60
Емтихан																	40
Барлығы																	100

Саясат және процедуралар

«Қазақ тілі» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді сақтауды өтінеміз:

1 Сабаққа кешікпей келуді.

2 Дәлелді себепсіз сабақ босатпауды, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсініктеме хат ұсынуды.

3 Студенттің міндетіне барлық сабақтарға қатысу кіреді.

4 Оқу процесінің күнтізбелік жоспарына сәйкес бақылаудың барлық түрлерін тапсыру.

5 Жіберілген практикалық және сабақтарды оқытушы белгілеген уақытта қайта тапсыру.

6 Қосымша белгіленген уақытта келу.

Негізгі әдебиеттер тізімі

1. Герасименко В.А. Защита информации в автоматизированных системах. М.: Высшая школа, 1995.

2. Кудряшов Б.Д. Теория информации: учебник для вузов. СПб.: Изд. Дом Питер, 2009.

3. Панин В.В. Основы теории информации. М.: Бином. Лаборатория знаний, 2009.

4. Хохлов Г.И. Основы теории информации: учебник для вузов. М.: Изд. центр «Академия», 2008.

5. Акулиничев Ю.П. Дроздова В.И. Теория информации: учебное пособие. Томск: ТМЦДО, 2005.

6. Пер. с англ./Р. Морелос-Сарагоса; пер. В.Б. Афанасьев. Искусство помехоустойчивого кодирования. Методы, алгоритмы, применение: Учебное пособие для вузов. М.: Техносфера, 2006.

7. Лидовский В.В. Теория информации: учебное пособие. М.: 2004.

8. Кузеева З. Қазақ тілі. Жоғары оқу орындарына арналған оқулық (тілдерді оқытып үйретудің ортаңғы кезеңі үшін). Астана: Таным, 2003

9. Кубаева И. Қазақ тілі Алматы, 2003 (электронды нұсқасымен).

10. Түймебаев Ж. Қазақ тілі (Грамматикалық анықтағыш). Алматы, 2004.

11. Хасен М.Ә. «Техникалық мамандықтарға арналған электронды сөздік» ҚарМТУ, сертификат №111 28.09.2009 ж.

12. Хасен М.Ә. Электронды оқулық «Қазақ тілі, СӨЖ» ҚарМТУ, сертификат № 3829 11.06.2012 ж.

13. Хасен М.Ә. Электронды оқулық «Қазақ тілі, СӨЖ» ҚарМТУ, сертификат № 3829 11.06.2012 ж.

1.10 Қосымша әдебиеттер тізімі

14. Попов В.Б. Основ информационных и телекоммуникационных технологий. Основы информационной безопасности. М.: Финансы и статистика, 2005. 1

15. Попов В.Б. Основы информационных и телекоммуникационных технологий. Основы информационной безопасности. М.: Финансы и статистика, 2005.

16. Жақсылықова К. Шабденова Қ.Ж. Ақпараттық технологиялар бөлімі студенттеріне арналған қазақша кәсіби тілді меңгертуге арналған оқу құралы. Қарағанды, 2007 «Тэффи» баспасы

17. Хасен М.Ә., Шабденова Қ.Ж., Байпелова Г.С., Нұргожина Г.М. Қазақ тілі ЭОҚ ҚарМТУ, 2006 Сертификат №347

18. Хасен М.Ә., Әбілқасов Ғ.М. Қазақ тілі пәнінен бақылау жұмыстары мен тест тапсырмалары. ЭОҚ ҚарМТУ, 2007 Сертификат №399

19. Вернер М. Основы кодирования. М.: Техносфера 2004, 288с.

20. Дмитриев В.И. Прикладная теория информации М.: Высшая школа, 1989.

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

КҚТ 2201 - Кәсіби қазақ тілі пәні бойынша

КҚТ 12 Кәсіби қазақ тілі модулі

ж. берілді. №	мемл.Лиц.Басуға қол қойылды.	Пішіні 60x90/16
Есептік баспа табағы 1,4. Тарамы	Тапсырыс	Баспа келісімді

Қарағанды мемлекеттік техникалық университетінің баспасы
100027, қарағанды қ., Бейбітшілік б., 56